Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
ATHANASIOS RANTOS
3 päivänä helmikuuta 2021 [1]

Asia C-194/19

H. A.
vastaan
Belgian valtio

(Ennakkoratkaisupyyntö – Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin Belgia))

Ennakkoratkaisupyyntö – Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue – Asetus (EU) N:o 604/2013 – Kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittäminen – Vastuun siirtyminen – 27 artikla – Oikeussuojakeinot – Tuomioistuinten harjoittaman valvonnan laajuus – Kansallisen tuomioistuimen velvollisuus ottaa huomioon siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat, jotka voivat vaikuttaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen – Edellytykset

I Johdanto

1. Kansainvälisen suojelun hakija teki hakemuksensa yhdessä jäsenvaltiossa, mutta hänet päätettiin siirtää toiseen jäsenvaltioon. Joitakin päiviä myöhemmin hänen veljensä saapui ensimmäiseen jäsenvaltioon ja teki siellä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen.

2. Onko ensimmäisen jäsenvaltion tuomioistuimen, jossa hakija nosti kanteen siirtopäätöksen kumoamiseksi, otettava huomioon se kyseisen päätöksen tekemisen jälkeinen seikka, että hakijan veli saapui ensimmäiseen jäsenvaltioon ja teki siellä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen? Tämä on pääpiirteissään Conseil d'État'n (ylin hallintotuomioistuin, Belgia) käsiteltävässä asiassa esittämä kysymys. [2]

3. Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimen on täsmennettävä asetuksen (EU) N:o 604/2013 [3] (jäljempänä Dublin III -asetus), luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) kanssa, tulkintaa koskevaa oikeuskäytäntöään. Unionin tuomioistuimen on erityisesti tutkittava, missä yhteydessä kansainvälisen suojelun hakijasta tehtyyn siirtopäätökseen kohdistuvan

1 Alkuperäinen kieli: ranska.

2 Tämä tilanne on erotettava tilanteesta, jossa seikat, joihin hakija vetoaa, olivat kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämishetkellä jo tapahtuneet; tämä kysymys on esillä asiassa C-18/20, Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Kansainvälistä suojelua koskeva myöhempi hakemus), joka on parhaillaan vireillä unionin tuomioistuimessa.

3 Kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EUVL 2013, L 180, s. 31).

tuomioistuinvalvonnan on tapahduttava ja onko hakijan perheenjäsenen, käsiteltävässä tapauksessa hänen veljensä, joka niin ikään hakee kansainvälistä suojelua, maahantulo seikka, joka voi vaikuttaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Unionin oikeus

1. Dublin III -asetus

4. Dublin III -asetuksen johdanto-osan 4, 5 ja 19 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(4) Lisäksi [Tampereella 15. ja 16.10.1999 pidetyn Eurooppa-neuvoston erityiskokouksen] päätelmissä todetaan, että yhteiseen eurooppalaiseen turvapaikkajärjestelmään olisi lyhyellä aikavälillä sisällyttävä selkeä ja toimiva menettely turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi.

(5) Tällaisen menettelyn perusteiden olisi sekä jäsenvaltioiden että asianomaisten henkilöiden kannalta oltava puolueettomat ja oikeudenmukaiset. Menettelyn mukaisesti olisi erityisesti voitava määrittää nopeasti hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, jotta voidaan taata hakijoille tehokas pääsy kansainvälisen suojelun myöntämistä koskeviin menettelyihin ja jotta ei vaaranneta kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn nopeutta koskevan tavoitteen saavuttamista.

– –

(19) Asianomaisten henkilöiden oikeuksien tehokkaan suojelun varmistamiseksi olisi erityisesti [perusoikeuskirjan] 47 artiklan mukaisesti otettava käyttöön oikeudelliset takeet ja tehokkaat oikeussuojakeinot, jotka koskevat päätöksiä siirtää hakija hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon. Jotta voidaan varmistaa, että kansainvälistä oikeutta noudatetaan, tällaisia päätöksiä koskevien tehokkaiden oikeussuojakeinojen olisi katettava sekä tämän asetuksen soveltamisen tarkastelu että oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin perustuvan tilanteen tarkastelu siinä jäsenvaltiossa, johon hakija siirretään.”

5. Dublin III -asetuksen 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Kohde”, säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa vahvistetaan ne perusteet ja menettelyt, joiden mukaisesti määritellään kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio – –”

6. Dublin III -asetuksen 2 artiklan, jonka otsikko on ”Määritelmät”, g alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– –

g) ’perheenjäsenillä’, jos perhe on jo ollut olemassa lähtömaassa, seuraavia hakijan perheenjäseniä, jotka oleskelevat jäsenvaltioiden alueella:

– hakijan aviopuoliso tai vakituinen avopuoliso, jos avopuolisoita asianomaisen jäsenvaltion lain tai käytännön mukaan kohdellaan samalla tavalla kuin aviopuolisoja sen kolmansien maiden kansalaisia koskevassa lainsäädännössä,

– ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettujen puolisoiden tai hakijan alaikäiset lapset, jos nämä ovat naimattomia, riippumatta siitä, ovatko he syntyneet avioliitossa tai avioliiton ulkopuolella tai onko heidät kansallisen lain määritelmän mukaisesti adoptoitu,

– jos hakija on alaikäinen ja naimaton, hakijan isä, äiti tai muu aikuinen, joka on hakijasta vastuussa sen jäsenvaltion lain tai käytännön perusteella, jossa aikuinen oleskelee,

– jos kansainvälistä suojelua saava henkilö on alaikäinen ja naimaton, henkilön isä, äiti tai muu aikuinen, joka on suojelua saavasta henkilöstä vastuussa sen jäsenvaltion lain tai käytännön mukaisesti, jossa suojelua saava henkilö oleskelee;”

7. Dublin III -asetuksen 3 artiklan, jonka otsikko on ”Pääsy kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelymenettelyyn”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on käsiteltävä jokaisen kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön minkä tahansa jäsenvaltion alueella tai rajalla tai kauttakulkualueella tekemä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus. Turvapaikkahakemuksen käsittelee yksi ainoa jäsenvaltio, ja tämä jäsenvaltio on se, joka III luvussa esitettyjen perusteiden mukaisesti on vastuussa hakemuksen käsittelystä.

2. Jollei hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaa jäsenvaltiota voida määrittää tässä asetuksessa lueteltujen perusteiden mukaisesti, käsittelystä vastaa ensimmäinen jäsenvaltio, jossa kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on jätetty.

Jos hakija on mahdotonta siirtää jäsenvaltioon, joka on alun perin nimetty hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaksi jäsenvaltioksi, koska on perusteltuja syitä katsoa, että kyseisessä jäsenvaltiossa on turvapaikkamenettelyssä ja hakijoiden vastaanotto-olosuhteissa systeemisiä puutteita, jotka saattavat johtaa [perusoikeuskirjan] 4 artiklassa tarkoitettuun epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun, määrittämisestä vastaavan jäsenvaltion on jatkettava III luvussa vahvistettujen perusteiden tarkastelua sen määrittämiseksi, voidaanko jokin toinen jäsenvaltio nimetä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaksi jäsenvaltioksi.

– –”

8. Dublin III -asetuksen 7 artiklan, jonka otsikko on ”Perusteiden etusijajärjestys”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä luvussa esitettyjen perusteiden mukaisesti hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio määritetään sen tilanteen mukaan, joka oli vallalla hakijan jättäessä ensimmäisen kerran kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa jossakin jäsenvaltiossa.”

9. Dublin III -asetuksen 10 artiklassa, jonka otsikko on ”Kansainvälistä suojelua hakevat perheenjäsenet”, säädetään seuraavaa:

”Jos hakijalla on jossakin jäsenvaltiossa perheenjäsen, jonka kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta ei ensimmäisessä käsittelyssä ole vielä tehty itse asian osalta päätöstä tuossa jäsenvaltiossa, kyseinen jäsenvaltio on vastuussa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä, mikäli asianomaiset henkilöt ilmoittavat kirjallisesti sitä haluavansa.”

10. Dublin III -asetuksen 12 artiklan, jonka otsikko on ”Oleskelulupien tai viisumien myöntäminen”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos hakijalla on voimassa oleva viisumi, viisumin myöntänyt jäsenvaltio on vastuussa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä, paitsi jos viisumi on myönnetty toisen jäsenvaltion puolesta yhteisön viisumisäännöstön laatimisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 810/2009[4] 8 artiklassa säädetyn edustusjärjestelmän nojalla. Edustettu jäsenvaltio on tällöin vastuussa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä.”

11. Dublin III -asetuksen 17 artiklan, jonka otsikko on ”Harkintavaltalausekkeet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Edellä olevasta 3 artiklan 1 kohdasta poiketen kukin jäsenvaltio voi päättää käsitellä kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön siellä jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen siinäkin tapauksessa, ettei se tässä asetuksessa määriteltyjen perusteiden mukaan ole vastuussa hakemuksen käsittelystä.

Jäsenvaltiosta, joka päättää käsitellä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tämän kohdan nojalla, tulee hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, ja sen on otettava vastatakseen kaikista tähän vastuuseen liittyvistä velvollisuuksista. – –

– –”

12. Dublin III -asetuksen 27 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeussuojakeinot”, säädetään seuraavaa:

”1. Hakijalla – – on oltava oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin niin, että hänellä on mahdollisuus hakea muutosta siirtopäätökseen tai sen uudelleen käsittelyä tuomioistuimessa sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä kohtuullisesta määräajasta, jonka aikana asianomainen henkilö voi käyttää oikeuttaan tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin 1 kohdan mukaisesti.

3. Siirtopäätöksiin kohdistuvien muutoksenhaun ja uudelleen käsittelyä koskevien hakemusten osalta jäsenvaltioiden on kansallisessa laissaan säädettävä, että

a) muutoksenhaku tai uudelleen käsittely antaa asianomaiselle henkilölle oikeuden jäädä asianomaiseen jäsenvaltioon, kunnes muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn tulos on selvillä; tai

b) siirto lykkääntyy automaattisesti tietyn kohtuullisen ajan, jonka kuluessa tuomioistuimen on päätettävä tarkasteltuaan asiaa perusteellisesti, onko muutoksenhaulla tai uudelleen käsittelyllä lykkäävä vaikutus; tai

4 EUVL 2009, L 243, s. 1.

c) asianomaisella henkilöllä on mahdollisuus pyytää kohtuullisen ajan kuluessa tuomioistuinta lykkäämään siirtopäätöksen täytäntöönpanoa, kunnes hänen muutoksenhakunsa tai uudelleen käsittelyn tulos on selvillä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on tehokkaat oikeussuojakeinot, lykkäämällä siirtoa, kunnes päätös ensimmäisestä lykkäyspyynnöstä on tehty. Päätös siirtopäätöksen täytäntöönpanon lykkäämisestä on tehtävä kohtuullisen ajan kuluessa siten, että lykkäyspyyntöä voidaan tarkastella perusteellisesti. Päätös siirtopäätöksen täytäntöönpanon lykkäämättä jättämisestä on perusteltava.

4. Jäsenvaltiot voivat säätää, että toimivaltaiset viranomaiset voivat viran puolesta lykätä siirtopäätöksen täytäntöönpanoa kunnes muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn tulos on selvillä.

– –”

13. Dublin III -asetuksen 29 artiklan, jonka otsikko on ”Yksityiskohtaiset säännöt ja määräajat”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Hakijan – – siirto pyynnön esittäneestä jäsenvaltiosta hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon tapahtuu pyynnön esittäneen jäsenvaltion kansallisen lain mukaisesti ja sen jälkeen kun asianomaiset jäsenvaltiot ovat päässeet asiasta yhteisymmärrykseen ja heti kun se on käytännössä mahdollista, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun toinen jäsenvaltio on suostunut pyyntöön ottaa asianomainen henkilö vastaan tai takaisin tai muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn johdosta annetun lopullisen päätöksen tekemisestä, jos sillä on lykkäävä vaikutus 27 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

– –

2. Jos siirtoa ei toteuteta kuuden kuukauden määräajan kuluessa, hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio vapautuu velvoitteestaan ottaa asianomainen henkilö vastaan tai takaisin, ja vastuu siirtyy pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle. Määräaikaa voidaan jatkaa enintään yhteen vuoteen, jos siirtoa ei voida suorittaa asianomaisen henkilön vangitsemisen vuoksi, tai enintään kahdeksaantoista kuukauteen, jos asianomainen henkilö on paennut viranomaisia.”

2. Direktiivi 2013/32/EU

14. Direktiivin 2013/32/EU[5] 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tämän direktiivin tarkoituksena on perustaa yhteiset menettelyt direktiivin 2011/95/EU[6] mukaista kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista varten.”

5 Kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2013, L 180, s. 60).

6 Vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13.12.2011 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2011, L 337, s. 9).

15. Direktiivin 2013/32 46 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoilla on oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin tuomioistuimessa muutoksen hakemiseksi:

a) päätökseen, joka koskee heidän tekemäänsä kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta, mukaan lukien:

   i) päätös hakemuksen katsomisesta perusteettomaksi pakolaisaseman ja/tai toissijaisen suojeluaseman suhteen;

– –

3. Edellä olevan 1 kohdan noudattamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että tehokkaat oikeussuojakeinot sisältävät sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen ex nunc -tutkimisen kaikilta osin, mukaan lukien tarvittaessa kansainvälisen suojelun tarpeen tutkiminen direktiivin [2011/95] mukaisesti, ainakin muutoksenhakumenettelyissä ensimmäisessä oikeusasteessa.

4. Jäsenvaltioiden on säädettävä kohtuullisista määräajoista ja muista tarpeellisista säännöistä, joita hakijan on noudatettava käyttäessään oikeuttaan tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin 1 kohdan nojalla. Määräajat eivät saa tehdä tämän oikeuden käyttöä mahdottomaksi tai liian vaikeaksi.

– –”

B Belgian oikeus

16. Ulkomaalaisten maahantulosta, oleskelusta, asettautumisesta ja maastapoistamisesta 15.12.1980 annetun lain (loi sur l’accès au territoire, le séjour, l’établissement et l’éloignement des étrangers),[7] sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan (jäljempänä 15.12.1980 annettu laki), 39/2 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”[Conseil du contentieux des étrangers (ulkomaalaisasioita käsittelevä hallintotuomioistuin, Belgia)] ratkaisee tuomiolla muut kanteet, joissa vaaditaan toimen kumoamista joko olennaisten menettelymääräysten tai sellaisten menettelymääräysten rikkomisen vuoksi, joiden noudattamatta jättäminen aiheuttaa toimen pätemättömyyden, taikka lainvastaisuuden tai harkintavallan väärinkäytön vuoksi.”

17. Kyseisen lain 39/82 §:n 4 momentin toisessa ja neljännessä kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos ulkomaalaiseen kohdistetaan välittömästi täytäntöön pantava maastapoistamis- tai palauttamistoimenpide ja etenkin, jos hän on hakemuksen tehdessään tietyssä 74/8 ja 74/9 §:ssä tarkoitetussa paikassa taikka hallituksen valvonnassa, eikä hän ole vielä hakenut lykkäystä tavanomaisessa menettelyssä, hän voi hakea kyseisen päätöksen lykkäämistä erittäin kiireellisesti 39/57 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyssä määräajassa.

– –

7 Moniteur belge, 31.12.1980, s. 14584.

Jaoston puheenjohtaja tai ulkomaalaisasioita käsittelevä tuomari tutkii tarkasti ja perusteellisesti kaikki sen tietoon saatetut todisteet ja erityisesti todisteet, joiden perusteella on syytä olettaa, että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpano altistaisi hakijan ihmisen perusoikeuksien, joista ei voida poiketa [Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen, jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus] 15 artiklan 2 kohdan nojalla, jonka noudattamista valvotaan tarkasti ja ankarasti, loukkaamisen vaaralle.”

18. Kyseisen lain 39/84 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Jos Conseil [du contentieux des étrangersille] esitetään 39/82 §:ssä tarkoitettu toimen täytäntöönpanon lykkäämishakemus, vain se on toimivaltainen määräämään väliaikaisesti ja 39/82 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetyin edellytyksin toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen asianosaisten etujen tai henkilöiden, joilla on intressi asian ratkaisuun, etujen turvaamiseksi, lukuun ottamatta kansalaisoikeuksiin liittyviä toimenpiteitä.

Nämä toimenpiteet määrätään sen jälkeen, kun asianosaisia on kuultu tai heidät on kutsuttu asianmukaisesti kuultaviksi, perustellulla päätöksellä, jonka on tehnyt sen jaoston puheenjohtaja, joka on toimivaltainen ratkaisemaan asiakysymyksen, tai puheenjohtajan tähän tarkoitukseen nimeämä ulkomaalaisasioita käsittelevä tuomari.

Erittäin kiireellisessä tapauksessa turvaamistoimista voidaan määrätä ilman, että asianosaisia tai kaikkia heistä on kuultu.

Tämän pykälän nojalla tehtyihin päätöksiin sovelletaan 39/82 §:n 2 momenttia.

Kuningas vahvistaa tässä pykälässä tarkoitettuja toimenpiteitä koskevan menettelyn ministerineuvoston istunnossa antamalla asetuksella.”

19. Kyseisen lain 39/85 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Jos ulkomaalaiseen kohdistetaan välittömästi täytäntöön pantava maastapoistamis- tai palauttamistoimenpide, ja etenkin, jos häntä tämän seurauksena pidetään tietyssä 74/8 ja 74/9 §:ssä tarkoitetussa paikassa tai hallituksen valvonnassa, ulkomaalainen voi hakea 39/84 §:ssä tarkoitettuina turvaamistoimina, että Conseil [du contentieux des étrangers] käsittelee hänen aiemmin tekemänsä tavanomaisen lykkäämishakemuksen mahdollisimman nopeasti edellyttäen, että se on kirjattu saapuneeksi ja ettei Conseil [du contentieux des étrangers] ole vielä lausunut siitä. Tämä turvaamistoimihakemus on tehtävä 39/57 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetussa määräajassa.

– –

3. Sen jälkeen, kun turvaamistoimihakemus on vastaanotettu, maastapoistamis- tai palauttamistoimenpiteen pakkotäytäntöönpanoon ei voida ryhtyä, ennen kuin Conseil [du contentieux des étrangers] on lausunut hakemuksesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta edellä 1 momentin soveltamista. Jos täytäntöönpanon lykkäystä ei ole myönnetty, toimenpiteen pakkotäytäntöönpano on jälleen mahdollinen.”

III Pääasia, ennakkoratkaisukysymys ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa

20. H. A. (jäljempänä valittaja), joka on lähtöisin Palestiinasta, saapui Belgiaan 22.5.2017. Hän teki seuraavana päivänä turvapaikkahakemuksen kyseisessä jäsenvaltiossa.

21. Belgian viranomaiset pitivät 31.5.2017 valittajalle turvapaikkapuhuttelun voidakseen määrittää kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion Dublin III -asetuksen soveltamisen yhteydessä.

22. Belgian viranomaiset tekivät 22.6.2017 valittajasta vastaanottopyynnön Espanjan viranomaisille Dublin III -asetuksen 12 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Espanjan viranomaiset hyväksyivät vastaanottopyynnön 4.7.2017.

23. Belgian viranomaiset tekivät 1.8.2017 päätöksen, jossa valittajalta evättiin oleskeluoikeus ja määrättiin hänet poistumaan Belgian alueelta (jäljempänä 1.8.2017 tehty päätös).

24. Valittaja nosti 25.8.2017 Conseil du contentieux des étrangersissa kanteen, jossa vaadittiin 1.8.2017 tehdyn päätöksen kumoamista ja johon oli liitetty täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus. Valittaja väitti, että hänen veljensä oli saapunut Belgiaan 22.8.2017 ja tehnyt siellä turvapaikkahakemuksen ja että koska hänen ja hänen veljensä turvapaikkahakemuksissa oli yhteisiä piirteitä, Belgian viranomaisten oli välttämättä käsiteltävä nämä hakemukset yhdessä.

25. Conseil du contentieux des étrangers hylkäsi kanteen 30.11.2017 antamallaan tuomiolla, koska se katsoi, että valittajan veljen maahantulo ja tämän Belgiassa tekemä turvapaikkahakemus, joka tuolloin oli vireillä, olivat 1.8.2017 tehdyn päätöksen jälkeisiä seikkoja, jotka eivät voineet vaikuttaa sen laillisuuteen.

26. Valittaja teki 28.12.2017 tästä tuomiosta kassaatiovalituksen Conseil d'État'han ja väitti muun muassa, että kyseisellä tuomiolla rikottiin Dublin III -asetuksen 27 artiklaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa.

27. Valituksensa tueksi valittaja väitti, että 31.5.2017 eli ajankohtana, jona Belgian viranomaiset pitivät valittajalle turvapaikkapuhuttelun hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi, hän ei ollut vielä voinut vedota yhtäältä siihen, että hänen veljensä, joka saapui myöhemmin Belgiaan, teki kyseisessä jäsenvaltiossa turvapaikkahakemuksen, ja toisaalta siihen, että Belgian viranomaiset katsoivat olevansa vastuussa jälkimmäisen hakemuksen käsittelystä. Valittaja oli siten voinut vedota tähän uuteen seikkaan vasta 1.8.2017 tehdystä päätöksestä nostamassaan kanteessa. Valittaja väitti, että Belgian viranomaisten olisi pitänyt tutkia hänen ja hänen veljensä tekemät turvapaikkahakemukset yhdessä, sillä ne liittyivät läheisesti toisiinsa, koska molemmat olivat kokeneet samankaltaista vainoa. Tältä osin valittaja riitauttaa sen, että Conseil du contentieux des étrangers kieltäytyi ottamasta huomioon tätä uutta seikkaa sillä perusteella, että se oli tapahtunut 1.8.2017 tehdyn päätöksen jälkeen, ja arvostelee tätä siitä, että se rajoittui pelkkään laillisuusvalvontaan, vaikka kyseinen seikka olisi voinut olla ratkaiseva valittajan turvapaikkahakemuksen oikeudenmukaisen tutkinnan kannalta ja estää hänestä tehdyn siirtopäätöksen täytäntöönpanon.

28. Conseil d'État toteaa, että 15.12.1980 annetun lain 39/2 §:n 2 momentin mukaan Conseil du contentieux des étrangersin Dublin III -asetuksen mukaisesti tehtyihin siirtopäätöksiin kohdistama tuomioistuinvalvonta koskee päätöksen laillisuutta ja perustuu sen hallussa oleviin asiakirjoihin ja tietoihin. Käsiteltävässä asiassa Conseil du contentieux des étrangersin kieltäytyminen ottamasta huomioon 1.8.2017 tehdyn päätöksen jälkeisiä seikkoja oli siis yhteensopivaa kyseisen momentin kanssa.

29. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kuitenkin epäilee, voidaanko unionin oikeuden ja erityisesti Dublin III -asetuksen 27 artiklassa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, tarkoitetun tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden kanssa yhteensopivana pitää tilannetta, jossa Dublin III -asetusta sovellettaessa tehdyn siirtopäätöksen laillisuutta koskevassa tuomioistuinvalvonnassa ei oteta huomioon kyseisen päätöksen tekemisen jälkeisiä seikkoja.

30. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että kassaatiotuomioistuimena toimiessaan sen tehtävänä ei ole arvioida, miten nämä uudet seikat, joihin valittaja on vedonnut, voivat käytännössä vaikuttaa valittajan tekemän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen.

31. Tässä tilanteessa Conseil d'État on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [Dublin III -asetuksen] 27 artiklaa, luettuna yksin ja yhdessä [perusoikeuskirjan] 47 artiklan kanssa, tulkittava siten, että siinä velvoitetaan kansallinen tuomioistuin tarvittaessa ottamaan huomioon Dublinin säännöstön mukaisen siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat, jotta taataan oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan?”

32. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet valittaja, Belgian ja Alankomaiden hallitukset sekä Euroopan komissio. Valittaja, Belgian hallitus ja komissio esittivät myös suullisia huomautuksia 9.11.2020 pidetyssä istunnossa.

IV Asian tarkastelu

A Tutkittavaksi ottaminen

33. Belgian hallitus väittää kirjallisissa huomautuksissaan, että ennakkoratkaisupyynnöstä ei ole tarpeen lausua, koska Dublin III -asetuksen 29 artiklan 2 kohdassa siirron täytäntöönpanolle asetettu kuuden kuukauden määräaika on päättynyt ja Belgian kuningaskunnasta on tämän seurauksena tullut valittajan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastaava jäsenvaltio.

34. Vastauksessaan unionin tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen Conseil d'État totesi, ettei sen ole mahdollista nyt omasta aloitteestaan ja ilman asianosaisille annettua mahdollisuutta lausumien esittämiseen päättää, että valittajalla ei ole enää intressiä saada Conseil du contentieux des étrangersin 30.11.2017 antamaa tuomiota kumotuksi ja että vastauksen saaminen esitettyyn ennakkoratkaisukysymykseen ei ole enää tarpeen, jotta se voisi kassaatiotuomioistuimena ratkaista käsiteltäväkseen saatetun asian.

35. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklalla käyttöön otetussa unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Kun esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimella on näin ollen lähtökohtaisesti velvollisuus antaa ennakkoratkaisu.[8]

36. Kun otetaan huomioon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsiteltävässä asiassa toimittamat tiedot ja sen ennakkoratkaisukysymyksen merkityksellisyydestä esittämä kannanotto, on todettava – vaikkakin minulla on vakavia epäilyksiä tämän kannanoton perusteluista, myös kumoamiskanteen ja laillisuusvalvonnan yhteydessä –, että unionin tuomioistuimen vastaus esitettyyn kysymykseen on yhä hyödyllinen pääasian ratkaisun kannalta.

37. Käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö on siten otettava tutkittavaksi.

8 Tuomio 10.12.2020, J & S Service (C-620/19, EU:C:2020:1011, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

B Asiakysymys

1. Sellaisen tuomioistuinvalvonnan tarpeellisuus, jossa otetaan huomioon kansainvälisen suojelun hakijaa koskevan siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat

38. Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohdan mukaan kansainvälisen suojelun hakijalla on oltava oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin niin, että hänellä on mahdollisuus hakea muutosta siirtopäätökseen tai sen uudelleen käsittelyä tuomioistuimessa sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.

39. Kansainvälisen suojelun hakijalla hänen siirtoaan koskevan päätöksen osalta käytettävissä olevan oikeussuojakeinon ulottuvuus täsmennetään Dublin III -asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleessa, jossa todetaan, että jotta voidaan varmistaa, että kansainvälistä oikeutta noudatetaan, kyseisellä asetuksella käyttöön otetun siirtopäätöksiä koskevan tehokkaan oikeussuojakeinon olisi katettava sekä tämän asetuksen soveltamisen tarkastelu että oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin perustuvan tilanteen tarkastelu siinä jäsenvaltiossa, johon hakija siirretään. [9]

40. Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohdan sanamuotoon ei myöskään sisälly mitään rajoitusta niiden väitteiden osalta, joita turvapaikanhakija voi oikeussuojakeinon yhteydessä esittää. [10]

41. Unionin tuomioistuin on jo useaan otteeseen käsitellyt kysymystä siitä, onko kansainvälisen suojelun hakijaa koskevan siirtopäätöksen tekemistä myöhemmät seikat otettava huomioon. Se on todennut, että tuomioistuin, jossa siirtopäätökseen haetaan muutosta, on velvollinen tutkimaan tällaiset seikat seuraavissa kahdessa tapauksessa.

a) Kansainvälisen suojelun hakijan suojeleminen vaaralta joutua epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi hakemuksen käsittelystä vastaavassa jäsenvaltiossa

42. Ensimmäinen niistä on tilanne, jossa hakijasta tehtyä siirtopäätöstä ei panna täytäntöön, jotta Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot voivat noudattaa kansainvälisen suojelun hakijan perusoikeuksien suojaa koskevia velvoitteitaan perusoikeuskirjan 4 artiklan mukaisesti.

43. Unionin tuomioistuin on vastaavasti todennut, että jäsenvaltioiden, myöskään kansallisten tuomioistuinten, ei pidä siirtää turvapaikanhakijaa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon, jos ne eivät voi olla tietämättömiä siitä, että kyseisen jäsenvaltion turvapaikkamenettelyyn ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteisiin liittyvät systeemiset puutteet ovat uskottavia perusteita uskoa, että turvapaikanhakija altistuisi todelliselle vaaralle joutua perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitetun epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi. [11]

9 Tuomio 26.7.2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

10 Tuomio 7.6.2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, 36 kohta).

11 Tuomio 21.12.2011, N. S. ym. (C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, 94 kohta) ja tuomio 10.12.2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, 60 kohta).

44. Päätyäkseen tähän toteamukseen unionin tuomioistuin viittasi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöön.[12] Lisäksi on huomattava, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on toisessa asiassa lausunut, että arvioidessaan, altistuvatko karkotetuiksi tai luovutetuiksi joutuvat ulkomaalaiset todelliselle Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklan vastaisen kohtelun vaaralle, sen on tutkittava kohdevaltiossa vallitseva tilanne *kaikilta osin ja ex nunc*, koska tämä tilanne voi *ajan kuluessa muuttua*.[13] Vaikka Euroopan ihmisoikeustuomioistuin suhtautuu itsekin varauksellisesti tällaiseen ex nunc -tutkimiseen,[14] se on sittemmin vahvistanut kantansa.[15]

45. Perusoikeuskirjan 4 artiklan soveltamisen kannalta ei ole merkitystä sillä, onko asianomainen henkilö vakavassa vaarassa joutua epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi itse siirron ajankohtana, turvapaikkamenettelyn kuluessa vai sen päätyttyä sen vuoksi, että hänet siirretään Dublin III -asetuksessa tarkoitettuun hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon.[16]

46. Dublin III -asetuksen 3 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa kodifioitiin unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö.[17] Näin ollen kyseisessä asetuksessa itsessään säädetään jo nimenomaisesti tietystä seikasta, jonka ilmeneminen kansainvälisen suojelun hakijaa koskevan siirtopäätöksen tekemisen jälkeen estää panemasta tätä päätöstä täytäntöön, eli hakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa olevista systeemisistä puutteista, jotka saattavat johtaa perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitettuun epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun.

47. Pääasiassa ei ole kyse siitä, onko hakija vaarassa joutua epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi hakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa.[18]

b) Sellaisten siirtopäätöksen tekemisen jälkeisten seikkojen olemassaolo, joiden huomioon ottaminen on ratkaisevaa Dublin III -asetuksen asianmukaista soveltamista varten

48. Toinen tilanne, jossa siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat on otettava huomioon, perustuu unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan Dublin III -asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleeseen sisältyvä viittaus asetuksen soveltamisen tarkasteluun sen 27 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun siirtopäätöstä koskevan oikeussuojakeinon yhteydessä on ymmärrettävä siten, että se tarkoittaa erityisesti sen tarkistamista, että asetuksen III luvussa esitettyjä hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteita sovelletaan asianmukaisesti, mukaan lukien asetuksen 12 artiklassa mainittu vastuuta koskeva peruste.[19]

49. Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohta, kun se luetaan saman asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleen valossa, voi siis johtaa jäsenvaltion vastuun kyseenalaistamiseen myös silloin, kun kyseessä eivät ole tämän jäsenvaltion turvapaikkamenettelyyn ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteisiin liittyvät sellaiset systeemiset puutteet, jotka altistavat vaaralle joutua perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitetun epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi.[20]

12 Tuomio 21.12.2011, N. S. ym. (C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, 88 kohta). Unionin tuomioistuin viittasi 21.1.2011 annettuun Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomion M.S.S. v. Belgia ja Kreikka (CE:ECHR:2011:0121JUD003069609).

13 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 23.5.2007, Salah Sheekh v. Alankomaat (CE:ECHR:2007:0111JUD000194804, 136 kohta).

14 Ravarani, G., *Évaluation de la crédibilité des demandeurs d'asile: charge de la preuve et limites de l'examen par la CEDH*, Euroopan ihmisoikeustuomioistuin 2017, https://www.echr.coe.int/Documents/Speech_20170127_Ravarani_JY_FRA.pdf

15 Ks. erityisesti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 23.3.2016, F.G. v. Ruotsi (CE:ECHR:2016:0323JUD004361111, 115 kohta).

16 Tuomio 19.3.2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, 88 kohta).

17 Tuomio 23.1.2019, M.A. ym. (C-661/17, EU:C:2019:53, 84 kohta).

18 Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että pääasiassa Belgian viranomaiset selvittivät tämän kysymyksen perusteellisesti valittajan osalta.

19 Tuomio 7.6.2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, 44 kohta).

20 Tuomio 7.6.2016, Karim (C-155/15, EU:C:2016:410, 22 kohta).

50. Unionin tuomioistuin on myös täsmentänyt, että siltä osin kuin on kyse siirtopäätöksistä, unionin lainsäätäjä on yhtäältä säätänyt niiden laillisuutta koskevista takeista tunnustamalla asianomaiselle turvapaikanhakijalle Dublin III -asetuksen 27 artiklassa oikeuden tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin tuomioistuimessa tätä päätöstä vastaan sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.[21]

51. Unionin tuomioistuin otti tuomiossa Shiri[22] ensimmäisen kerran huomioon siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaa jäsenvaltiota määritettäessä.

52. Mainitun tuomion antamiseen johtaneessa asiassa toimivaltainen Itävallan viranomainen oli jättänyt Majid Shirin tekemän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkimatta, määrännyt hänen poistamisestaan maasta ja todennut hänen Bulgariaan siirtämisensä lainmukaiseksi. Shiri teki tästä päätöksestä valituksen ja esitti, että vastuu hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa käsittelystä oli Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyn siirtoa koskevan kuuden kuukauden määräajan päätyttyä siirtynyt Itävallan tasavallalle. Kyseisessä tapauksessa tämä kuuden kuukauden määräaika oli päättynyt siirtopäätöksen tekemisajankohtaa myöhempänä ajankohtana.

53. Unionin tuomioistuimen oli siten ratkaistava, voitiinko unionin oikeuden kanssa yhteensopivana pitää sitä, että asiaa käsittelevä itävaltalainen tuomioistuin ottaa huomioon tämän siirtopäätöksen tekemisen jälkeisen seikan.

54. Tältä osin unionin tuomioistuin totesi, että Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa, luettuna kyseisen asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleen valossa, ja perusoikeuskirjan 47 artiklaa on tulkittava siten, että kansainvälisen suojelun hakijalla on oltava käytössään tehokas ja nopea oikeussuojakeino, jonka ansiosta hän voi vedota siihen, että mainitun asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdan mukainen kuuden kuukauden määräaika *on päättynyt siirtopäätöksen tekemisen jälkeen*. Tällaiselle hakijalle kansallisessa lainsäädännössä tunnustettu oikeus vedota hänen siirtoaan koskevan päätöksen tekemisen jälkeisiin seikkoihin kyseistä päätöstä koskevassa muutoksenhaussa riittää kyseisen tehokkaasta ja nopeasta oikeussuojakeinosta säätämistä koskevan velvollisuuden täyttymiseen.[23]

55. Unionin tuomioistuin vahvisti näkemyksensä myöhemmin tuomiossa Hasan.[24] Kyseiseen tuomioon johtaneessa asiassa Aziz Hasan, joka oli tehnyt turvapaikkahakemuksen Saksassa, oli siitä syystä, että hänen siirtopäätöksestä Saksassa nostamansa kumoamiskanne oli hylätty, siirretty Italiaan, joka oli hänen ensimmäisen turvapaikkahakemuksensa käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, minkä jälkeen Hasan oli palannut laittomasti takaisin Saksaan. Hasan teki asiassa valituksen. Saksan lainsäädännön mukaan tuomioistuimen, jossa siirtopäätökseen haetaan muutosta, on lähtökohtaisesti ratkaistava asia sen tosiasiallisen tilanteen mukaan, joka vallitsi pidettäessä kyseisessä tuomioistuimessa viimeistä suullista käsittelyä tai – jos suullista käsittelyä ei ole pidetty – mainitun tuomioistuimen ratkaistessa kyseistä asiaa.

56. Tuomiossa Hasan unionin tuomioistuin totesi tuomioon Shiri viitaten, että kansainvälisen suojelun hakijalla on oltava käytössään tehokas ja nopea oikeussuojakeino, jonka ansiosta hän *voi vedota häntä koskevan siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiin seikkoihin* silloin, kun niiden huomioon ottaminen *on ratkaisevaa Dublin III -asetuksen asianmukaista soveltamista varten*.[25]

21 Tuomio 16.2.2017, V. K. ym. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 64 kohta).

22 Tuomio 25.10.2017 (C-201/16, jäljempänä tuomio Shiri, EU:C:2017:805).

23 Tuomio Shiri, 46 kohta.

24 Tuomio 25.1.2018 (C-360/16, jäljempänä tuomio Hasan, EU:C:2018:35).

25 Tuomio Hasan, 31 kohta. Kyseisessä asiassa unionin tuomioistuin siis noudatti julkisasiamies Botin ratkaisuehdotusta (C-360/16, EU:C:2017:653, 79 kohta), jonka mukaan siirtopäätökseen kohdistuvan tuomioistuinvalvonnan on voitava koskea muun muassa riitautetun päätöksen jälkeisiä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, ja siihen on sisällytettävä mahdolliset olosuhteiden muutokset, joilla on merkitystä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisessä.

57. Käsiteltävässä asiassa tästä unionin tuomioistuimen tuomiossa Shiri ja tuomiossa Hasan tekemästä tulkinnasta voidaan tehdä seuraavat kaksi päätelmää.

58. Yhtäältä toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen on unionin oikeuden mukaan otettava huomioon siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat. Mielestäni tämä ratkaisu on täysin perusteltu, koska vedottu seikka oli omiaan vaikuttamaan siihen, miten Dublin III -asetusta sovellettiin kansainvälisen suojelun hakijaan.[26] Mainitun asetuksen tarkoituksena on nimenomaan varmistaa, kuten sen johdanto-osan viidennestä perustelukappaleesta ilmenee, sekä jäsenvaltioiden että asianomaisten henkilöiden kannalta puolueettomien ja oikeudenmukaisten perusteiden soveltaminen. Jos jokin siirtopäätöksen tekemisen jälkeinen seikka on objektiivisesti omiaan vaikuttamaan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen, hakijan on voitava vedota siihen omaksi hyväkseen toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa.[27]

59. Toisaalta kansainvälisen suojelun hakijan oikeus siihen, että siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat tutkitaan, perustuu suoraan unionin oikeuden säännöksiin. Unionin tuomioistuin tuli tähän tulokseen tulkitessaan Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa.

60. Nähdäkseni on selvää, että unionin tuomioistuin vahvisti kyseisissä kahdessa tuomiossa periaatteen, jonka mukaan siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat on otettava huomioon, mutta vain, jos ne voivat vaikuttaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen.

61. Se, että hyväksyttäisiin sellaisten seikkojen tutkiminen, jotka eivät ole ratkaisevia ja joihin vedotaan siirtopäätöksen tekemisen jälkeen tehdyssä yhdessä tai useammassa perättäisessä muutoksenhaussa, voisi nimittäin helposti johtaa Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun kuuden kuukauden määräajan ylittymiseen ja siten vaarantaa saman asetuksen johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa tarkoitetun kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn nopeutta koskevan vaatimuksen. Tämä merkitsisi kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämismenettelyjen väärinkäyttöä, erityisesti tilanteessa, jossa unionin alueelle saavutaan ensimmäisen kerran.

2. Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohdan menettelyllinen ulottuvuus

62. Koska unionin tuomioistuin on lausunut, että kansallisen tuomioistuimen, jossa siirtopäätökseen on haettu muutosta, on otettava huomioon tietyt kyseisen päätöksen tekemisen jälkeiset seikat, tämän tuomioistuinvalvonnan menettelyllisen ulottuvuuden määrittämiseksi on mielestäni syytä selvittää, onko kyseinen valvonta yhdenmukaistettu unionin oikeudessa.

a) Argumentit, jotka puoltavat menettelyllisen itsemääräämisoikeuden antamista jäsenvaltioille

63. Useat sanamuotoon perustuvat argumentit puoltavat tulkintaa, jonka mukaan jäsenvaltioille on annettu menettelyllinen itsemääräämisoikeus, jotta ne voivat ottaa huomioon siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat Dublin III -asetuksen soveltamisen yhteydessä.

26 Unionin tuomioistuin toisti tämän kuuden kuukauden määräaikaa koskevan tulkinnan 19.3.2019 annetussa tuomiossa Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, 66–69 kohta).

27 Ks. Hruschka, V. ja Maiani, F., ”Dublin III Regulation (EU) nº 604/2013”, teoksessa Hailbronner, K. ja Thym, D. (toim.), *EU Immigration and Asylum Law: A Commentary*, 2. painos, C. H. Beck/Hart/Nomos, 2016, s. 1478–1604, erityisesti s. 1567, joiden mukaan Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohdassa säädetään, samaan tapaan kuin direktiivin 2013/32 46 artiklan 3 kohdassa, että sekä tosiseikat että oikeudelliset seikat on tutkittava kaikilta osin ja ex nunc.

64. Ensimmäinen argumentti liittyy Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohdan sanamuotoon. Kyseisessä säännöksessä nimittäin säädetään ainoastaan, että hakijalla on oltava oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin niin, että hänellä on mahdollisuus hakea muutosta siirtopäätökseen tai sen uudelleen käsittelyä tuomioistuimessa sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta. Siinä ei mainita asiaa käsittelevän kansallisen tuomioistuimen mahdollisuutta suorittaa ex nunc -tutkiminen.

65. Tässä kohden se eroaa merkittävästi direktiivin 2013/32 46 artiklan 3 kohdasta, jossa säädetään nimenomaisesti, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että tehokkaat oikeussuojakeinot sisältävät sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen *ex nunc* -tutkimisen *kaikilta osin*.[28] Se, ettei unionin lainsäätäjä Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohdan yhteydessä säätänyt mahdollisuudesta tällaiseen tutkimiseen, viittaa sitä vastoin siihen, että jäsenvaltioille on annettu menettelyllinen itsemääräämisoikeus.

66. Toinen argumentti liittyy Dublin III -asetuksen 7 artiklan 2 kohdan sanamuotoon, jonka mukaan hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio määritetään sen tilanteen mukaan, joka oli vallalla hakijan jättäessä ensimmäisen kerran kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jossakin jäsenvaltiossa. Kyse on siis säännöstä, jolla pyritään estämään kansainvälisen suojelun hakijoita kiertämästä kyseisessä asetuksessa määritettyjä perusteita. Tämä tarkoittaa, että ex nunc -tutkiminen voidaan suorittaa ainoastaan poikkeuksellisesti.

67. Näitä säännöksiä voitaisiin tulkita siten, ettei tästä ole annettu unionin sääntöjä. Äskettäin antamassaan tuomiossa unionin tuomioistuin nimittäin tukeutui direktiivin 2013/32 46 artiklan 4 kohdan sanamuotoon ja lausui, että siinä jätetään jäsenvaltioiden tehtäväksi säätää tarpeellisista säännöistä, joita kansainvälisen suojelun hakijoiden on noudatettava käyttäessään oikeuttaan tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin. Tästä unionin tuomioistuin päätteli, että kyseisessä asiassa kyseessä olleet menettelysäännöt kuuluvat jäsenvaltioiden menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaatteen piiriin siten, että vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteita noudatetaan.[29]

b) Argumentit, jotka puoltavat näkemystä unionin oikeudessa yhdenmukaistetusta tuomioistuinvalvonnasta

68. Jäsenvaltioille annettua menettelyllistä itsemääräämisoikeutta puoltavat sanamuotoon perustuvat argumentit ovat hyvinkin merkityksellisiä. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että unionin tuomioistuin ratkaisi jo tämän kysymyksen tuomiossa Shiri ja tuomiossa Hasan.

69. Kyseisissä tuomioissa unionin tuomioistuin ei suinkaan maininnut, että jäsenvaltioille on annettu menettelyllinen itsemääräämisoikeus, joka voi mennä niinkin pitkälle, että toimivaltaiselta kansalliselta tuomioistuimelta viedään kaikki mahdollisuudet siirtopäätöksen tekemisen jälkeisten seikkojen tutkimiseen. Kuten edellä tämän ratkaisuehdotuksen 59 kohdassa jo totesin, unionin tuomioistuin tuli päinvastoin siihen tulokseen, että tällaiset seikat on otettava huomioon Dublin III -asetuksen 27 artiklan perusteella, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa. Näihin kahteen artiklaan, luettuina yhdessä Dublin III -asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleen kanssa, perustuu kansainvälisen suojelun hakijan oikeus siihen, että toimivaltainen kansallinen tuomioistuin tutkii häntä koskevan siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat.

28 Tämän säännöksen merkityksestä ks. tuomio 4.10.2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, 93 kohta). Kuten unionin tuomioistuin toteaa, ilmaisu ”ex nunc” korostaa tuomioistuimen velvollisuutta suorittaa arviointi, jossa otetaan tarvittaessa huomioon sellaiset uudet seikat, jotka ovat tulleet ilmi vasta sen päätöksen tekemisen jälkeen, johon on haettu muutosta.

29 Tuomio 9.9.2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Päätös jättää myöhempi hakemus tutkimatta – Muutoksenhaun määräaika) (C-651/19, EU:C:2020:681, 33–35 kohta).

70. Tämä oikeuskäytäntö ei myöskään ole ristiriidassa Dublin III -asetuksen 7 artiklan 2 kohdan sanamuodon kanssa. Yhtäältä kyseisessä säännöksessä säädetään, että *sen jäsenvaltion viranomaisen*, jossa hakija on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa, on määritettävä hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio sen tilanteen mukaan, joka oli vallalla hakemusta jätettäessä. Toisaalta *kansallisen tuomioistuimen*, jossa siirtopäätökseen on haettu muutosta, on hakijan tehokkaan oikeussuojan varmistamiseksi otettava asian ex nunc -tutkimisen yhteydessä huomioon kyseisen päätöksen tekemisen jälkeiset seikat, jotka ovat ratkaisevia asetuksen asianmukaista soveltamista varten, kuten Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun kuuden kuukauden määräajan päättyminen.

c) Välipäätelmä

71. Mielestäni unionin tuomioistuin on selvästi todennut kansainvälisen suojelun hakijan oikeuden siihen, että huomioon otetaan sellaiset siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat, jotka voivat vaikuttaa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen, perustuvan niihin unionin oikeuden erityissäännöksiin, jotka ovat kyseisen oikeuden oikeusperustana.

72. Tästä seuraa, että näiden siirtopäätöksen tekemisen jälkeisten seikkojen tuomioistuinvalvonta on yhdenmukaistettu unionin oikeudessa, joten toimivaltaisten kansallisten tuomioistuinten on kyseisen valvonnan laajuutta koskevasta kansallisesta prosessilainsäädännöstään riippumatta otettava huomioon tietyt siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat.

3. Tilanne, jossa kansallisella tuomioistuimella, jossa siirtopäätökseen on haettu muutosta, ei ole oikeutta tutkia kyseisen päätöksen tekemisen jälkeisiä seikkoja

73. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta, voidaanko unionin oikeuden mukaisena pitää tilannetta, jossa kansallisessa lainsäädännössä ei anneta kansalliselle tuomioistuimelle mahdollisuutta ottaa huomioon kansainvälisen suojelun hakijaa koskevan siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiä seikkoja.

a) Edellytykset kansallisen oikeuden yhteensopivuudelle unionin oikeuden kanssa

74. Tuomio Shiri ja tuomio Hasan koskivat tilanteita, joissa siirtopäätöksen tekemisen jälkeisten seikkojen ex nunc -tutkiminen oli kansallisen lainsäädännön mukaan mahdollista. Koska unionin tuomioistuin ei ole asettanut oikeuskäytäntönsä soveltamisen edellytykseksi sitä, että tämä edellytys täyttyy, kyseistä ratkaisua voidaan nähdäkseni soveltaa myös sellaiseen kansalliseen lainsäädäntöön, jossa ei säädetä tällaisesta tutkimisesta.

75. Käsiteltävässä asiassa Conseil d'État mainitsee, että kansallisessa lainsäädännössä säädetään riidanalaisen päätöksen laillisuusvalvonnasta, joka kuuluu Conseil du contentieux des étrangersille. Tästä seuraa, että jälkimmäisen tuomioistuimen on lausuttava asiasta sen tosiasiallisen tilanteen mukaan, joka oli vallalla siirtopäätöksen tekemisen ajankohtana. Belgian hallitus kuitenkin väitti istunnossa, että Conseil du contentieux des étrangersilla on asiaa tutkiessaan oikeus ottaa huomioon siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat.

76. Tästä on muistutettava, että olettamana on, että kansallisen tuomioistuimen niiden oikeudellisten seikkojen ja tosiseikkojen perusteella, joiden määrittämisestä se vastaa ja joiden paikkansapitävyyden selvittäminen ei ole unionin tuomioistuimen tehtävä, esittämillä unionin oikeuden tulkintaan liittyvillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta.[30] Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen antamien tietojen perusteella on näin ollen lähdettävä siitä – vaikkakin minulla on tästä epäilyksiä –, että Conseil du contentieux des étrangers ei tätä tuomioistuinvalvontaa harjoittaessaan voi ottaa huomioon kansainvälisen suojelun hakijaa koskevan siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiä seikkoja.

77. Ensi näkemältä tällainen tuomioistuinvalvonta ei vaikuta yhteensopivalta unionin oikeuden kanssa, koska se ei näytä vastaavan unionin tuomioistuimen tuomiossa Shiri ja tuomiossa Hasan tekemää tulkintaa.

78. Yhtäältä on kuitenkin todettava, että siirtopäätöksen tekemisen jälkeisten seikkojen huomioon ottaminen, johon unionin oikeudessa velvoitetaan, ei mielestäni edellytä, että muutetaan kansallisen lainsäädännön mukaista tuomioistuinvalvonnan muotoa, joka on laillisuusvalvonta.

79. Nähdäkseni Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä ei edellytetä sen muuttamista.[31] Tältä osin on mielestäni syytä huomauttaa, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on jo todennut, että vaikka kansallinen tuomioistuin ei voinutkaan korvata hallintoviranomaisen tosiseikoista esittämiä toteamuksia omilla toteamuksillaan, se oli kuitenkin toimivaltainen tarkastamaan, etteivät kyseisen viranomaisen toteamukset tai niistä tehdyt päätelmät olleet mielivaltaisia tai irrationaalisia, ja että toisen asteen tuomioistuimen voitiin kohtuullisesti odottaa menettelevän tällä tavoin erityisillä oikeudenaloilla, varsinkin kun tosiseikat oli aiemmin näytetty toteen tuomioistuinkäsittelyyn rinnastettavassa menettelyssä, joka takaa lukuisten Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa määrättyjen vaatimusten täyttymisen. Kyseisessä asiassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuin totesi lopulta, ettei tällaisella valvonnalla rikottu kyseistä Euroopan ihmisoikeussopimuksen määräystä.[32]

80. Tuomiossa Sigma Radio Television Ltd v. Kypros[33] Euroopan ihmisoikeustuomioistuin tiivisti tämän tulkintansa asiassa, jossa viranomainen oli perinteiseen tapaan käyttänyt toimivaltaansa erityisillä oikeudenaloilla, joilla edellytettiin tiettyä ammatillista kokemusta tai erityisosaamista, ja vahvisti perusteet sen arvioimiseksi, onko valvonta Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tarkoitetulla tavalla riittävää. Kyseisestä oikeuskäytännöstä ilmenee, että ”tuomioistuimella” on oltava toimivalta tutkia kaikki sen käsiteltäväksi saatetussa oikeusriidassa merkitykselliset tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevat kysymykset, jotta se voi ratkaista siviilioikeudellisia oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat riita-asiat Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Kansallisen tuomioistuimen harjoittama laillisuusvalvonta on yhteensopivaa näiden vaatimusten kanssa, kunhan tietyt edellytykset täyttyvät.

81. Tämän oikeuskäytännön perusteella voitaisiin katsoa, että koska unionin oikeudessa ei säädetä tästä kysymyksestä, jäsenvaltiota ei voida velvoittaa kansainvälisen suojelun hakijaa koskevan siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiä seikkoja huomioon otettaessa säätämään, että asiaa käsittelevällä kansallisella tuomioistuimella on täysi harkintavalta tutkiessaan asian.

30 Tuomio 10.12.2020, J & S Service (C-620/19, EU:C:2020:1011, 31 kohta).

31 Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut, että hyväksymällä Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 1 artiklan, joka sisältää ulkomaalaisten maastapoistamismenettelyä koskevia erityisiä takeita, valtiot ilmaisivat selvästi tahtonsa olla sisällyttämättä näitä menettelyjä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 5.10.2000, Maaouia v. Ranska, CE:ECHR:2000:1005JUD003965298, 37 kohta). Perusoikeuskirjan selityksissä (EUVL 2007, C 303, s. 17) kuitenkin täsmennetään perusoikeuskirjan 47 artiklasta, että ”oikeutta saada asia käsiteltäväksi tuomioistuimessa ei sovelleta unionin oikeudessa ainoastaan oikeuksia ja velvollisuuksia koskeviin riita-asioihin. Tämä johtuu siitä, että unioni on oikeusyhteisö, kuten yhteisöjen tuomioistuin totesi [23.4.1986 annetussa tuomiossa vihreät v. Euroopan parlamentti (294/83, EU:C:1986:166)]. Euroopan ihmisoikeussopimuksessa annettuja takuita sovelletaan unionissa kuitenkin samalla tavalla niiden soveltamisalaa lukuun ottamatta”.

32 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 22.11.1995, Bryan v. Yhdistynyt kuningaskunta (CE:ECHR:1995:1122JUD001917891, 47 kohta).

33 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 21.10.2011 (CE:ECHR:2011:0721JUD003218104, 151–157 kohta).

82. Koska tiettyjen päätöksen tekemisen jälkeisten seikkojen huomioon ottaminen on pakollista unionin oikeuden noudattamiseksi, on toisaalta katsottava, että yhden ja saman kansallisen tuomioistuimen on tutkittava nämä seikat, mahdollisesti toisen menettelyn yhteydessä, tai että ne on tutkittava toisessa kansallisessa tuomioistuimessa käytävässä menettelyssä edellyttäen, että nämä menettelyt ovat tehokas ja nopea oikeussuojakeino.[34] Tältä osin asiassa annetun ratkaisun on, vaarantamatta kuitenkaan kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn nopeutta koskevaa tavoitetta, sidottava sitä tuomioistuinta, jossa siirtopäätökseen on haettu muutosta. Kansainvälisen suojelun hakijalla on nimittäin oltava oikeus siihen, että sellaiset siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat, jotka voivat vaikuttaa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen, otetaan tosiasiallisesti huomioon, jotta taataan tehokas pääsy kansainvälisen suojelun myöntämistä koskeviin menettelyihin.

83. Se, että siirtopäätöksen tekemisen jälkeisten seikkojen tuomioistuinvalvonta on yhdenmukaistettu unionin oikeudessa, ei siis suinkaan vie jäsenvaltioilta mahdollisuutta nimetä toimivaltaista tuomioistuinta ja vahvistaa oikeussuojakeinoja koskevia menettelysääntöjä Dublin III -asetuksen 27 artiklan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan soveltamisen yhteydessä. Tältä osin jäsenvaltioiden on varmistettava, että siirtopäätöksen laillisuus voidaan riitauttaa silloin, kun sen tekemisen jälkeiset seikat ovat ratkaisevia kyseisen asetuksen asianmukaista soveltamista varten.

84. Tässä on tosin hienoinen ero verrattuna tilanteeseen, josta oli kyse tuomioon Unibet[35] johtaneessa asiassa, jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että yksityisille myönnettyjen oikeuksien tehokasta oikeussuojaa koskevaa periaatetta on tulkittava siten, että se ei edellytä sitä, että jäsenvaltion oikeusjärjestyksessä on olemassa itsenäinen kanne, jonka tarkoituksena on ensisijaisesti tutkia kansallisten säännösten yhteensopivuus EY 49 artiklan (josta on tullut SEUT 56 artikla) kanssa, jos tällainen yhteensopivuus voidaan arvioida ennakkokysymyksenä sellaisten muiden tehokkaiden oikeussuojakeinojen avulla, jotka eivät ole epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia kansallisia kanteita.

85. Tämä ero johtuu kuitenkin siitä, että Dublin III -asetuksen yhteydessä kansallisten tuomioistuinten suorittamalle laillisuusvalvonnalle on olemassa erityinen oikeudellinen perusta eli kyseisen asetuksen 27 artikla, jossa säädetään *pääasiallisesta oikeussuojakeinosta* siirtopäätöstä vastaan. Sitä vastoin silloin, kun kyse on siirtopäätöksen tekemisen jälkeisistä seikoista, joihin kansainvälisen suojelun hakija vetoaa, kansallinen tuomioistuinvalvonta voidaan järjestää monella eri tavalla, kunhan unionin oikeudessa asetettuja edellytyksiä, sellaisina kuin ne esitettiin edellä tämän ratkaisuehdotuksen 82 kohdassa, noudatetaan.

b) Kiireellinen menettely ja turvaamistoimet

86. Belgian hallitus totesi kirjallisissa huomautuksissaan, että 15.12.1980 annetun lain[36] mukaan siirtopäätöksen tekemisen jälkeisten seikkojen huomioon ottamisesta voidaan määrätä erittäin kiireellisesti hallinnollisena turvaamistoimena. Jaoston puheenjohtajan tai ulkomaalaisasioita käsittelevän tuomarin on tällöin tutkittava kaikki sen tietoon saatetut todisteet. Belgian hallituksen mukaan Belgian oikeudessa on siten säädetty kansainvälisen suojelun hakijan tilanteen ex nunc -tutkimisesta. Conseil du contentieux des étrangersin on suoritettava ex nunc -tutkiminen myös turvaamistoimien yhteydessä. Kaikissa hakijan saatavilla olevissa oikeussuojakeinoissa voidaan siten ottaa huomioon siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat.

34 Ks. vastaavasti tuomio Shiri, 44 kohta ja tuomio Hasan, 31 kohta.

35 Tuomio 13.3.2007 (C-432/05, EU:C:2007:163).

36 Ks. tästä laista Carlier, J.-Y., ”Évolution procédurale du statut de l’étranger: constats, défis, propositions”, *Journal des tribunaux*, nro 6425, 12.2.2011, s. 117.

87. Kuten edellä tämän ratkaisuehdotuksen 82 kohdassa todettiin, olen sitä mieltä, että tällaiset päätöksen tekemisen jälkeiset seikat voidaan ottaa huomioon muussa menettelyssä kuin siirtopäätöksestä nostetun kanteen yhteydessä edellyttäen, että se on tehokas ja nopea oikeussuojakeino, mutta siinä tapauksessa tämän toisen oikeussuojakeinon yhteydessä annetun ratkaisun on sidottava sitä tuomioistuinta, jossa siirtopäätökseen on haettu muutosta.

88. Kansainvälisen suojelun hakijan saatavilla jäsenvaltiossa olevien oikeussuojakeinojen on yhdessä mahdollistettava se, että sellaiset siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat, jotka voivat vaikuttaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen, voidaan kaikilta osin ottaa huomioon. Jos siirtopäätöksen tekemisen jälkeisillä seikoilla on tällainen vaikutus, näiden oikeussuojakeinojen on pitäisi voida johtaa siihen, että päätös jätetään *lopullisesti* täytäntöön panematta.

89. On muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa vahvistettu yhteistyöjärjestelmä perustuu kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon. Kyseiseen artiklaan perustuvassa menettelyssä kansallisten säännösten tulkinta kuuluu jäsenvaltioiden tuomioistuimille eikä unionin tuomioistuimelle, eikä tämän tehtävänä ole lausua kansallisten oikeussääntöjen yhteensoveltuvuudesta unionin oikeuden säännösten ja määräysten kanssa. Unionin tuomioistuimella on sen sijaan toimivalta esittää kansalliselle tuomioistuimelle kaikki sellaiset unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joiden avulla tämä voi arvioida kansallisten oikeussääntöjen yhteensoveltuvuutta unionin oikeuden kanssa.[37]

90. Tämän oikeuskäytännön huomioon ottaen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on tarkastaa, missä määrin kansallisessa lainsäädännössä säädetyillä eri oikeussuojakeinoilla voidaan täyttää edellytys, jonka mukaan sellaisille siirtopäätöksen tekemisen jälkeisille seikoille, jotka voivat vaikuttaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen, on annettava täysi vaikutus.

91. Jos kyseinen edellytys täyttyy, Belgian lainsäädäntö on tuomioon Shiri ja tuomioon Hasan perustuvan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaista. Muussa tapauksessa kansallisen tuomioistuimen velvollisuus ottaa huomioon nämä päätöksen tekemisen jälkeiset seikat ei täyty unionin oikeuden kannalta tarkasteltuna.

4. Tilanne, jossa sen jälkeen, kun kansainvälisen suojelun hakijan jäsenvaltiossa tekemä hakemus on hylätty, hänen veljensä tekee samanlaisen hakemuksen kyseisessä jäsenvaltiossa

92. Vaikka katsottaisiin, että kansallisessa lainsäädännössä annetaan mahdollisuus ottaa huomioon kansainvälisen suojelun hakijaa koskevan siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat, on selvitettävä, missä määrin seikka, johon valittaja vetoaa, eli se, että sen jälkeen, kun valittajan kansainvälistä suojelua koskeva hakemus oli hylätty, hänen veljensä teki tällaisen hakemuksen samassa jäsenvaltiossa, voi vaikuttaa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen Dublin III -asetuksen soveltamisen yhteydessä.

93. Tältä osin valittaja väitti, että koska hän ja hänen veljensä ovat kumpikin kokeneet samankaltaista vainoa, se, että Belgian viranomaiset käsiteltävässä tapauksessa tutkivat heidän kansainvälistä suojelua koskevat hakemuksensa yhdessä, on omiaan takaamaan heille hakemusten oikeudenmukaisen käsittelyn ja sen, että he tosiasiallisesti saavat kansainvälistä suojelua, ja estämään valittajasta tehdyn siirtopäätöksen täytäntöönpanon.

37 Tuomio 18.11.2020, Syndicat CFTC (C-463/19, EU:C:2020:932, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

94. Tämän väitteen osalta on korostettava, että jokainen kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on käsiteltävä tutkimalla kyseisen hakijan omaa tilannetta. Kuten unionin tuomioistuin on todennut, kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten tapauskohtaisen arvioinnin ja perusteellisen tutkinnan vaatimuksista seuraa, että tällaiset saman perheen jäsenten erikseen tekemät hakemukset on siitä huolimatta, että niihin voidaan soveltaa kaiken mahdollisen liitännäisyyden huomioon ottamiseen tarkoitettuja toimenpiteitä, käsiteltävä siten, että kunkin asianomaisen henkilön tilanne tutkitaan. Niinpä nämä hakemukset eivät voi olla yhteisen arvioinnin kohteena.[38]

95. Dublin III -asetuksessa vahvistetaan kuitenkin joitakin erityisiä perusteita, jotka voivat vaikuttaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen. Näihin perusteisiin kuuluu muun muassa kansainvälisen suojelun hakijan perheenjäsenten tilanne, sellaisena kuin siitä säädetään kyseisen asetuksen 10 artiklassa.

96. Käsiteltävässä tapauksessa kansainvälisen suojelun hakijan veljeä ei kuitenkaan voida pitää Dublin III -asetuksen 2 artiklan g alakohdassa tarkoitettuna perheenjäsenenä, kun otetaan huomioon kyseisessä säännöksessä vahvistettu määritelmä. Näin ollen hakijan sen enempää kuin hänen veljensäkään hyväksi ei missään tapauksessa voida soveltaa kyseisen asetuksen 10 artiklaa.[39] Valittajan veljen kaltainen täysi-ikäinen henkilö ei myöskään kuulu kyseisen asetuksen 11 artiklan soveltamisalaan.

97. Valittaja väitti istunnossa, että hänen hakemuksensa liittyy Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohtaan, johon sisältyvän harkintavaltalausekkeen mukaan kukin jäsenvaltio voi 3 artiklan 1 kohdasta poiketen päättää käsitellä kolmannen maan kansalaisen siellä jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen siinäkin tapauksessa, ettei se tässä asetuksessa määriteltyjen perusteiden mukaan ole vastuussa hakemuksen käsittelystä.

98. Kuten unionin tuomioistuin on todennut, Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa on kuitenkin tulkittava siten, että siinä ei edellytetä oikeussuojakeinon säätämistä sellaista päätöstä vastaan, jonka mukaan tämän asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa säädettyä mahdollisuutta ei käytetä, tämän rajoittamatta kuitenkaan sitä, että kyseinen päätös voidaan riitauttaa siirtopäätöstä koskevan muutoksenhaun yhteydessä.[40]

99. Näin ollen pelkästään sitä, että sen jälkeen, kun ensimmäinen jäsenvaltio oli päättänyt evätä kansainvälisen suojelun hakijan oleskeluoikeuden, koska toinen jäsenvaltio oli sen mukaan vastuussa hänen hakemuksensa käsittelystä, hänen veljensä teki kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen ensimmäisessä jäsenvaltiossa, ei voida pitää sellaisena päätöksen tekemisen jälkeisenä seikkana, joka voi vaikuttaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen Dublin III -asetuksen, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, soveltamisen yhteydessä.

V Ratkaisuehdotus

100. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Conseil d'État'n esittämään ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja

38 Tuomio 4.10.2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, 58 kohta).

39 Välipäätöksessään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin myös toteaa, ettei valittaja kiistä, että häneen ei sovelleta Dublin III -asetuksen 10 artiklaa.

40 Tuomio 23.1.2019, M.A. ym. (C-661/17, EU:C:2019:53, 79 kohta).

neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 27 artiklaa, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että kansainvälisen suojelun hakijalla ei ole oikeussuojakeinoa, jonka nojalla hän voisi vedota häntä koskevan siirtopäätöksen tekemisen jälkeisiin seikkoihin, jotka voivat vaikuttaa hänen hakemuksensa käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseen. Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi kansallisen tuomioistuimen, jonka on oltava sama kuin se, joka on lausunut siirtopäätöksestä, on voitava ottaa huomioon nämä myöhemmät seikat, mahdollisesti toisen menettelyn yhteydessä, tai ne on tutkittava toisessa kansallisessa tuomioistuimessa käytävässä menettelyssä edellyttäen, että nämä menettelyt ovat tehokas ja nopea oikeussuojakeino, jonka lopputulos sitoo tuomioistuinta, jossa siirtopäätökseen on haettu muutosta, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.